

Åbent brev til danske politikere:

Danmark bør ikke acceptere en handelsaftale som indebærer afskovning og krænkelser af menneskerettigheder

Kære Folketingsmedlemmer og medlemmer af Europa-Parlamentet,

Vi skriver til Jer, fordi vi er oprigtigt bekymrede for de konsekvenser den kommende handelsaftale mellem EU og MERCOSUR-handelsblokken bestående af Brasilien, Argentina, Paraguay og Uruguay vil få for klimaet, naturen og oprindelige folk. Vi vil derfor opfordre Jer til at afvise det nuværende udkast til handelsaftalen, der vil føre til tab af biodiversitet og forstærke klimakrisen.

Flere studier og vurderinger peger på, at aftalen vil føre til øget import af blandt andet oksekød, soja og ethanol, som vil medføre mere skovrydning og øgede CO₂-udledninger, samt true oprindelige folk, der lever i og af naturen, ved at sætte deres landområder under voldsomt pres¹.

Danmark bør sikre, at en handelsaftale med MERCOSUR-landene afspejler den tid, vi lever i, og bidrager til at løse de akutte kriser, som verden står overfor. Der er i dag brug for handelsaftaler, som beskytter menneskerettigheder og vigtige økosystemer, fremmer bæredygtig levevis og gør en positiv forskel for klimaet. Derfor må Danmark ikke acceptere en handelsaftale, der fører til tab af biodiversitet og menneskerettighedskrænkelser, samt forstærker klimakrisen.

Danmark og EU har et ansvar. Hvert tredje minut er EU's forbrug medvirkende til, at der ryddes skov svarende til en fodboldbane i MERCOSUR-landene², og denne aftale vil udelukkende øge afskovningen, eksempelvis kan den forventede stigning i import af oksekød alene medføre en øget rydning af skov på 25 procent³. Derudover kan aftalen ses som en belønning af Brasilien og en blåstempling af deres nuværende praksis, hvor skovrydningen i Amazonas de seneste to år har

1

https://www.gouvernement.fr/sites/default/files/document/document/2020/09/rapport_de_la_commission_devaluation_du_projet_daccord_ue_mercosur.pdf samt <https://www.fern.org/publications-insight/the-eu-mercosur-trade-agreement-what-is-it-and-what-could-it-mean-for-forests-and-human-rights-2150/>

² Side 269, Inclusion, Transparency, and Enforcement: How the EU-Mercosur Trade Agreement Fails the Sustainability Test, One Earth, Laura Kehoe et. al., 9. september 2020 [https://www.cell.com/one-earth/fulltext/S2590-3322\(20\)30422-X](https://www.cell.com/one-earth/fulltext/S2590-3322(20)30422-X)

³ Beyond the Bolsonaro policy, it is the very content of the EU-Mercosur agreement that promises an environmental disaster, Veblen Institute, 17. september 2020 <https://www.veblen-institute.org/Beyond-the-Bolsonaro-policy-it-is-the-very-content-of-the-EU-Mercosur-agreement.html>

været på det højeste niveau i 12 år på trods af Brasiliens internationale forpligtelser i forhold til Paris-aftalen om at nedbringe skovrydning.

Den danske regering forhandler på baggrund af et 20 år gammelt mandat, som ikke nævner klima eller biodiversitet, og handelsaftalen reflekterer dermed ikke dagens politiske kontekst, hvor Danmark bl.a. har ratificeret Parisaftalen, og EU har vedtaget Green Deal. Selvom den kommende aftale indeholder et kapitel om bæredygtighed, hvori Parisaftalen nævnes, er der ingen sanktionsmuligheder. Afsnittet er dermed reelt set tandløst og uden effekt⁴. Aftalen indeholder heller ikke nogen mekanismer til at sikre sporbarhed af produkter med høj risiko for skovrydning eller klagemuligheder for civilsamfundet⁵.

Heldigvis er aftalen endnu ikke vedtaget, og I har derfor stadig mulighed for at stoppe den og kræve den genforhandlet.

Den fremlagte handelsaftale er allerede blevet mødt med megen kritik. Flere lande, navnlig Østrig og Frankrig, har meldt ud, at de ikke kan støtte aftalen. Samtidig har Europa-Parlamentet besluttet, at de heller ikke kan bakke op om den aftale, Kommissionen har fremlagt⁶. Desværre betyder dette ikke, at aftalen afvises. Portugal har netop overtaget EU-formandskabet og har som et af deres erklærede mål at få aftalen vedtaget⁷. Samtidig arbejder Kommissionen på forskellige løsninger for at få deres nuværende bud på en aftale igennem⁸ – disse tilføjelser vil dog ikke løse problemerne, men kun være med til at presse en problematisk aftale igennem.

Vi opfordrer Jer til at lægge pres på den danske regering og EU ift. ikke at godkende det nuværende udkast til en aftale. EU bør i stedet bruge sin position som et attraktivt og købekraftigt marked til at lave handelsaftaler, som er i tråd med intentionerne i European Green Deal. Alle fremtidige handelsaftaler bør sikre stærke og forpligtende mekanismer, som værner om klima, miljø, menneskerettigheder og oprindelige folk, samt sætter menneskelig velfærd i fokus. Det bør være et bindende krav i alle handelsaftaler, at parterne beviser, at de vil respektere Paris-aftalens

⁴Climate, land use change and the EU-Mercosur Agreement: Accelerating tipping points, IATP - Institute for Agriculture and trade policy, 7. september 2020, <https://www.iatp.org/documents/climate-land-use-change-and-eu-mercosur-agreement-accelerating-tipping-points>

⁵ EU vil lave en historisk handel, der kan koste Amazonas og klodens klima dyrt, Danwatch, 23. september 2020 <https://danwatch.dk/perspektiv/eu-vil-lave-en-historisk-handel-der-kan-koste-amazonas-og-klodens-klima-dyrt/> samt Inclusion, Transparency, and Enforcement: How the EU-Mercosur Trade Agreement Fails the Sustainability Test, One Earth, Laura Kehoe et. al., 9. september 2020 [https://www.cell.com/one-earth/fulltext/S2590-3322\(20\)30422-X](https://www.cell.com/one-earth/fulltext/S2590-3322(20)30422-X)

⁶ European Parliament votes against Mercosur, 7. Oktober 2020, IFJ <https://www.farmersjournal.ie/eu-parliament-votes-against-mercosur-575865>

⁷ side 32 og 35 i Portugals program for EU-formandskabet, januar 2021 <https://www.2021portugal.eu/en/programme/programme-for-the-portuguese-presidency-of-the-council-of-the-european-union/>

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_20_2424

1,5 graders målsætning. Dette er ikke tilfældet for det nuværende udkast til en handelsaftale med MERCOSUR-landene, og aftalen bør derfor genforhandles og ikke blot ændres i form eller splittes op.

EU skal kræve, at MERCOSUR-landene beviser, at de vil respektere Paris-aftalen, stoppe afskovning, fremme biodiversitet og oprindelige folks rettigheder, før en aftale kan indgås.

Danmark vil være et grønt foregangsland, nu er det tid til at vise, at vi faktisk mener disse ord: Danmark må derfor ikke acceptere en handelsaftale, der fører til tab af biodiversitet, krænker oprindelige folks rettigheder og påvirker klimaet negativt.

Med venlig hilsen

Verdens Skove, Greenpeace, NOAH, Global Aktion, Klimabevægelsen, Mellempfolkeligt Samvirke, Rådet for Grøn Omstilling, Amnesty International, Danmarks Naturfredningsforening, WWF Verdensnaturfonden, Nyt Europa, Dansk Ornitologisk Forening, World Animal Protection, DiB, IWGIA, Den Grønne Studenterbevægelse, Fridays for Future, Frie Bønder - Levende Land, Det Fælles Bedste, Tag Klimaansvar.

Følgende forskere bakker op om brevet:

- Mikael Skou Andersen - Professor på Institut for Miljøvidenskab - Samfundsvidenskabelig Miljøforskning, Aarhus Universitet
- Aske Skovmand Bosselmann - Lektor, Sektion for Produktion, Markeder og Politik, Københavns Universitet
- Simon Bager - PhD Kandidat, Earth and Life Institute, Université Catholique de Louvain, Louvain-la-Neuve, Belgien
- Mogens Buch-Hansen - Lektor Emeritus, Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv, Roskilde Universitet
- Maria Cristina Cariola Eriksson - Ph.D., Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet
- Georg Fischer - Lektor, Brasilianske studier, Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet
- Ole Færgeman - Professor emeritus, dr. med., Hjertemedicinsk afdeling, Århus Universitetshospital
- Jens Friis Lund - Professor, Sektion for Global Udvikling, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, København Universitet
- Søren Hvalkof - Ph.D. social antropologi, selvstændig konsulent
- Jesper Jespersen - Professor Emeritus, Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv, Roskilde Universitet
- Preben Kaarsholm, Professor emeritus, Institut for samfundsvidenskab og erhverv, Roskilde Universitet
- Marie Kolling - Postdoc, bæredygtig udvikling og regeringsførelse, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS)
- Stine Krøijer - Lektor, Institut for Antropologi, Københavns Universitet
- Mattias Borg Rasmussen - Lektor, Sektion for Global Udvikling, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet
- Helle Munk Ravnborg - Seniorforsker, bæredygtig udvikling og regeringsførelse, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS)
- Rebecca Leigh Rutt - Lektor, Sektion for Miljø og Naturressourcer, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet
- Georg Walter Wink - Lektor, Brasilianske Studier, Direktør for CLAS (Centre for Latin American Studies, Københavns Universitet